

Obsah

A jde se na to!

6–9

Ptáci velcí asi jako vrabec

10–37

Ptáci velcí asi jako kos

38–56

Ptáci velcí asi jako straka

57–77

Ptáci velcí asi jako husa

78–91

Výpravy do přírody

92–107

Rejsřík

108–111

Králíček obecný

Králíček obecný je nejmenší v Evropě hnízdící pták. Vedle zakulaceného tvaru těla a šedozele-
leného peří jsou nápadné i jeho bělavé křidelní
pásky a žlutý, černě ohraničený temenní proužek.
Králíček obecný je velmi pohyblivý a neposedný,
stále poletuje z místa na místo, prolétává a prolézá
korunami stromů, často se motýlkovitě třepotá
u konců větví. Vábení i zpěv se vyznačují velmi
vysokými tichými sykavými a vrzavými hlásky.
Nejčastěji slyšitelným hlasovým projevem bývá

jemné „sí-sí-sí“. Ševelivý zpěv se skládá
ze stoupající a klesající řady tónů,
střídá se v něm slabý
vyšší tón s nižším
a kratším tónem.

křidelní
páska

temenní
proužek

Králíček obecný bývá velký 8 až 9 cm.

Podivuhodné!

Králíček obecný váží pou-
hých 5 gramů, což je tolik
jako dvě kostky cukru. Aby
si udržel správnou tělesnou
teplotu, musí tento drobe-
ček stále něco zobat. Spo-
třebuje za den více potravy,
než kolik sám váží, jinak by
hladověl. Během dlouhých
a na sněh bohatých zim však
pro tohoto hmyzožravce
vzniká opravdu problém.
Pak se může stát, že velká
část těchto
maličkých
ptáčků
zahyne.

Králíček obecný
je opravdu lehoučký

Králíčka najdeš ve větších
lesích, především na jehličnatých
stromech. Tam hledá hlavně na
okrajových částech větví menší druhy
hmyzu a také si staví hnízdo z pavoučích
vláken, mechu, lišejníku, měkkých peřiček a ze zvířecích chlupů.
V zimě občas zalétne i ke krmítku.

Králíček obecný se u nás vyskytuje celoročně.

Budníček menší

Jeho zpěv je tvořen nezaměnitelným několikrát opakovaným „*clp-clp*“. Vábí hvízdavým „*hvít*“, zjara se ozývá také tlumeným „*trrt-trrt*“. Tento ptáček je opravdu nenápadný a maličký, není proto vůbec snadné ho zahlédnout. Hlava a hřbet jsou zelenkavě šedě až hnědě zbarvené a dobře maskované. Spodní strana těla je špinavě bílá až nažloutlá. Budníček se většinou pohybuje ve vnějších větvích stromů a keřů, kde hledá k snědku nějaký drobný hmyz.

Dívej se dobře!

Téměř jako dvojče budníčka menšího vypadá budníček větší. Je mu opravdu hodně podobný, má jen o něco delší křídla a světlé nohy. Nejsnáze je oba rozeznáš podle zpěvu. Zpěv budníčka většího se skládá z řady jednoduchých opakovaných hvízdavých zvuků. Ačkoliv oba druhy žijí v lesích a křovinách, stavějí si své hnízdo na zemi dobře ukryté v hustém keři nebo v trávě.

Budníček větší

Budníček menší se často zdržuje v listnatých lesích, ale i ve velkých parcích, zahradách nebo polních remízcích. Přezimuje ve Středomoří a v severní Africe. Nejdříve od poloviny března můžeme jeho popěvky zaslechnout zase i u nás.

Budníček menší bývá velký 10 až 12 cm.

Budníček menší se u nás vyskytuje od března do října.

Sýkora modřinka

Jak již její název napovídá, má maličká sýkora modřinka hodně peří na těle zbarveného do modra: modrobílou hlavičku, modrá křídla a modrý ocas. Spodní část těla je žlutá a hřbet má zelenkavý. Na jaře se ozývá zřetelným a hlasitým „cícícíííírr“.

Podivuhodné!

Sýkory modřinky si pořizují poměrně velké množství mláďat. V některých letech, kdy je hodně zdrojů potravy, kladou 9 až 15 vajíček. Pak ale bývá v ptačí budce docela těsno. Aby rodiče mohli tolik mláďat vychovat, musí nasbírat a pochytat 7 000 až 8 000 housenek a jiného druhu hmyzu.

Sýkora modřinka v hnízdni budce

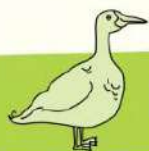
Sýkora modřinka bývá velká 10 až 12 cm.

Sýkora modřinka s mládětem

Sýkora modřinka se vyskytuje téměř všude. Trochu se vyhýbá pouze hustým jehličnatým lesům. Protože je zvyklá hnízdit v dutinách stromů, ráda využije i zavěšenou ptačí budku, někdy zahnízdí dokonce i v dopisní schránce. V zimě se často objevuje též u krmítek. Většinou pak poletuje zahradou v malých hejnech.

Sýkora modřinka se u nás vyskytuje celoročně.

Krkavec velký

Krkavec velký je největším pěvcem České republiky. Bývá často zaměňován s menším havranem polním, ale na rozdíl od něj má opeřený konec zobáku. Je stejně tmavý jako vrána černá, je však mnohem větší a má mohutný vysoký zobák. Často se ozývá hlubokým drncivým „*korrk-korrk*“ nebo varovným „*rakk-rakk-rakk*“. Na jaře bývá slyšet také volání „*klong*“.

Dívej se dobře!

O krkavcích se traduje, že jsou chytří a hraví. To je možné pozorovat na jaře během toku. V té době páry předvádějí naprosto neobyčejnou leteckou akrobacii, kdy létají křídlo vedle křídla těsně vedle sebe, honí se, provádějí střemhlavý let, nebo dokonce krátkou dobu letí obráceni hřbetem dolů jako v lehu na zádech.

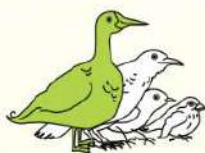
Krkavec v době toku

klínovitý ocas

Před sedmdesáti lety byl krkavec považován za škůdce a byl proto hodně loven, až došlo téměř k jeho vyhubení. Dnes se opět vyskytuje v rozsáhlých lesních porostech, středně vysokých horách a na vřesovištích. Již koncem února krkavci začínají hnízdit na stromech nebo na skalách. Páry jsou si věrné a zůstávají spolu po celý život.

Krkavec velký dorůstá do velikosti 54 až 67 cm.

Krkavec velký se u nás vyskytuje celoročně.